

Adaptační program

Pro děti bývají nejtěžší především první týdny v mateřské škole, než se na prostředí mateřské školy a na změny spojené s nástupem do mateřské školy zadaptují. Dětem při nástupu do mateřské školy dělá největší problémy odloučení od rodičů, prosazení se v kolektivu dětí, dodržování pravidel při společných vycházkách a problémy se sebeobsluhou.

Projevy dítěte během adaptace

Konkrétní projevy dítěte na počátku adaptace či při špatném průběhu adaptace:

- odmítá vstoupit do třídy;
- pláče či se vzteká, když má opustit rodiče, odmítá pustit rodiče;
- během dne bezdůvodně pláče;
- často se ujišťuje, že rodič přijde;
- straní se ostatních dětí, či dokonce odmítá kontakt s nimi;
- setrvává na jednom místě, které nechce opustit;
- vyhledává přítomnost učitelky, vyžaduje přítomnost učitelky při hře;
- snaží se upoutat pozornost ostatních dětí, proto se předvádí;
- snaží se zalíbit učitelce, proto na ostatní děti žaluje, kritizuje ostatní děti, poukazuje na jejich chyby a na to, že nedodržují pravidla;
- napodobuje chování starších a „oblíbených“ dětí;
- je agresivní vůči ostatním dětem;
- odmítá přijmout pravidla, přizpůsobit se režimu dne;
- neprojevuje své názory, přání a potřeby.

Vážnější problémy s adaptací se můžou projevovat také psychosomatickými problémy či tím, že se dítě chová pod svou věkovou úroveň.

Pro eliminaci adaptačních problémů zavedený **adaptační režim**, který dětem i jejich rodičům nabízí pomoc při zvládnutí nové životní situace. Zpočátku pobývá dítě v MŠ pouze pár hodin, později se zúčastní vycházky, postupně zůstává na oběd, až nakonec zůstává v MŠ i spát a pobývá zde až do odpoledních hodin. Každá tato fáze je libovolně dlouhá. Adaptační program je přizpůsoben potřebám dětí a možnostem rodičů.

Ukončení adaptace

K posouzení toho, zda je již dítě na nové prostředí zadaptováno, si všímáme následujících ukazatelů:

- Dítě se zapojuje do činností ostatních dětí, do řízené činnosti.
- Dítě navázalo přátelství.
- Dítě chodí do mateřské školy rádo.
- Dítě je otevřené, nenucené.
- Dítě vyjadřuje své názory, požadavky, potřeby, přání.
- Dítě samostatně řeší problémy.
- Dítě akceptuje pravidla chování a denní režim, tato pravidla si dítě zvnitřnilo.
- Dítě se již dokáže bez problémů odloučit od matky.
- Dítě zná jména ostatních dětí a učitelek.
- Dítě v případě potřeby či přání přijde za učitelkou či jinými dětmi, se kterými otevřeně a bez problémů navazuje kontakt.

Dílčí cíle adaptačního programu

Hlavní cíl adaptačního modelu je naplňován pomocí následujících dílčích cílů:

1. Dítě pozná prostředí mateřské školy, tedy nové prostředí s pocitem bezpečí.
2. Rozvíjení schopnosti časoprostorové orientace u dětí.
3. Začlenění dětí do kolektivu.
4. Osmělování dětí k účasti na společných hrách s učitelem a vrstevníky.
5. Nalezení kompromisu mezi potřebami nově příchozího dítěte a podmínkami fungování ve skupině vrstevníků.
6. Zvýšení atraktivnosti mateřské školy v „očích dítěte“.
7. Rozvoj spolupráce mateřské školy a rodičů.
8. Rozvíjení schopnosti rodičů pomoci dítěti s adaptací a poskytovat mu adekvátní formou psychickou podporu v rámci adaptačního procesu.
9. Snížení pocitu strachu rodičů vyplývajícího z odloučení od dítěte a svěření dítěte do péče učitele.

V rámci adaptačního programu jsou realizovány tyto aktivity:

V dubnu se koná **den otevřených dveří**, v rámci něhož mají děti i rodiče možnost poznat budovu mateřské školy, učitelky a ostatní děti z mateřské školy. Děti mohou společně s rodiči navštívit zahradu mateřské školy, strávit dopoledne v mateřské škole, zapojit se do řízené činnosti i volné hry dětí, které již mateřskou školu navštěvují.

Den otevřených dveří

1. Rodiče mají možnost pozorovat své dítě v běžném režimu mateřské školy a porovnat je s jeho vrstevníky.
2. Rodiče vidí metody práce s dětmi.
3. Rozvoj spolupráce rodičů s mateřskou školou.
4. Prezentace výsledků práce učitele s dětmi.

V květnu se koná zápis dětí k předškolnímu vzdělávání na nový školní rok.

V červnu se koná schůzka rodičů pro nově přijaté děti.

Po celý rok jsou děti nově nastupující do mateřské školy a jejich rodiče (a pochopitelně také děti, které již do mateřské školy chodí, a jejich rodiče) zváni na tvořivé dílny a akce školy pro děti a rodiče/prarodiče.